

PROGRAM NA 1. ČTVRTLETÍ 2000

- 12. 1. 2000 Valná hromada a V. oharkový šmak
- 5. 2. 2000 Slovácký ples
- 16. 2. 2000 Košť slivovice
- 6. 3. 2000 Fašanková beseda u cimbálu
- 18. 4. 2000 II. tradiční slet čarodějnic

Výhledově besedy u cimbálu:

- 17. 5. 2000, 14. 6. 2000

JUBILANTI

80 let

- 14. 2. Jiřinka Veškrnová
- 30. 3. Zdenka Jelínková

75 let

- 1. 2. Zdenka Štefanová
- 4. 3. Věra Švandová

KRONIKA

V rámci IX. festivalu hudebních nástrojů lidových muzik měla naše členka RŮŽENA KRČMAŘOVÁ ve foyeru Klubu kultury v Uh. Hradišti od 9. 10. do 25. 11. 1999 **výstavu svých akvarelů s folklorními motivy.**

Soubor dospělých vystoupil na folklorním večeru v rámci **5. MAĎARSKÝCH KULTURNÍCH DNŮ DNE 23. 10. 1999** v sále Bílého domu spolu s maďarskými soubory ze Slovenska - Szöttesem z Bratislavy a Medvesem z Nové Bašty, a brněnskými soubory Májkem, Brněnským Valáškem a Poňanou. Večer to byl příjemný, nejen programem, ale i koštěm vína z vinařské oblasti Badacsony. Bohužel, na části vystoupení Krůžku (třípárový kopaničářský čardáš a verbuňk Bosňa Bosňa) byla vidět malá souhra s muzikou.

Věci podivné se děly v sobotu 20. 11. 1999 u kostela salesiánů v Žabinách. Z kostelní předsíně a po té i před kostelem se ozývala muzika a zpěv s rytmy a texty rozhodně nechrámovými, mezi početným zástupem, který se tam shromáždil, se potuloval kolovrátkář s papouškem, jako vystřižený z

filmů dvacátých let, a v mrazivém dopoledni podupávala skupina všelijak na různých částech těla ořezávaných jedinců. To přišli krůžkaři uvítat první kroky v manželství **HANCE JANÍKOVÉ**, dlouholeté vedoucí taneční skupiny souboru dospělých, povoláním zdravotní sestře, a **JUROVI MACHÁČKOVI**, jinak kmenovému tercáši a občas zastupujícímu primáši krůžkové muziky. A místo tradiční svíce svolali novomanželé na následující středu společnou „zkoušku“ všech složek souboru a dalších krůžkařů s hojností pití, jídla, muziky, zpěvu a tance. Přejeme jim upřímně, ať jim to spolu klapě a dočkají se splnění všech svých přání!

MIKULÁŠSKÁ BESEDA 8. prosince byla jako každoročně očekávána s napětím - co nového v jejím programu již po léta osvědčený autor a zasloužilý Ujo Mikuláš-Fajo se svými věrnými připraví. Očekávání nebylo zklamáno. Muzikál Poplach ve Šroubkové ulici, který zdařile vyjádřil střet andělů a čertů, oddělených zdí, která byla mezi nimi na příkaz svaté čtveřice Mikuláš-Izidor-Evita-Veronika nejdříve zbudována a pak opět zbourána, zaujal, ba okouznil všechny přítomné a odhalil dosud neznámé pěvecké a komediální talenty mezi námi. Milostné dueto detvanského čerta Marcinka a andělky Beáty, jakož i ohromující příchod slepkyně Esmeraldy vyvolaly u mnohých diváků slzy, nečekaná účast majora Zemana hrůzu, ale vše překryl ozdravující smích! Autorovi, všem jeho spolupracovníkům a umělcům gratulujeme a děkujeme!

DÁRCI, ZADAVATELÉ REKLAM

MARIE DVORÁKOVÁ zprostředkovala objednávku na reklamu, kterou jsme prováděli a vlastně v den vydání tohoto čísla Krůžkozoru ještě provádíme pro **a. s. Jihomoravská energetika** se sídlem v Brně. Zasloužil se o to také p. ALOIS CRHÁK. Oběma jmenovaným, jakož i firmě JME, a. s., děkujeme. Další objednávku od s. r. o. **STAPPA MIX** zajistil JIŘÍ MACHÁČEK, rovněž děkujeme.

Z BRATRSKÝCH KRŮŽKŮ

Praha:

Setkání krůžků Bratislava-Brno-Praha, které podle „pořadníku“ měl letos uspořádat pražský Krůžek, bylo přeloženo na příští rok. Besedy budou 12. ledna a 9. února 2000 vždy od 19,00 hod. v Národním domě na Smíchově, Moravský ples 12. února od 20,00 hod. tamtéž. Tradicí pražského Krůžku jsou přednášky na besedách. V listopadu přednášela Zdenka Jelínková o tancích

na Horňácku, v lednu bude tématom víno. V listopadu Krúžek uskutočnil své tradiční Kateřinské hody, na prosincové besedě byly předvedeny vánoční hry a koledy a svoji zlatou svatbu tu oslavili manželé Oldřich (též čestný člen našeho Krúžku) a Věra Krejčí z Kyjova, kteří se před padesáti lety v Praze za účasti krúžkařské muziky brali.

Bratislava:

11. listopadu 1999 ve věku 75 let zemřel čestný richtár a súčasne richtár skalické časti Krúžku IVAN KARENOVIČ. Byl pochován v rodné Skalici za účasti krúžkařů, kteří mu zazpívali Spánem bohem a Kamarádi moji a za něž rozloučení pronesl richtár slovácké časti ing. Petr Fajkus. V Karenovičovi, který dlouho richtároval po boku také již zesnulého ing. Jiřího Černého, ztratil Krúžek dalšího obětavce, který do něho přivedl i celou svou rodinu, a tak funkci skalického richtára po něm převzal jeho zeť.

Bratislavský Krúžek má termíny svých besed naplánovány na celý rok 2000 dopředu: 21. 1., 18. 2., 10. 3., 14. 4., 12. 5., 9. 6., 8. 9., 20. 10., 17. 11. (Kateřinská) a 8. 12. (Mikulášská), vždy v 19 hod. v Osvětovém středisku na Kramároch, Stromová 8. Fašankový večírek budou mít 5. února v Bystričanke v Záhorské Bystrici od 19 hod. a ve dnech 16.-19. června hodlají uspořádat zájezd do Skalice a na Slovácko. V Krúžkarských zvestiach z 10. 12. 1999 kromě tohoto plánu, úvodního slova ing. P. Fajkuse a jeho projevu na pohřbu I. Karenoviče, podrobného popisu letošního zájezdu do Uh. Brodu a Luhačovic z pera Vaška Dleštíka a dalších informací je uveřejněna báseň Jany Sivákové, která je připomínkou 90. výročí našeho Krúžku a kterou zde přetiskujeme:

K 90. VÝROČIU

Vinne sklípky, zlatistý mok,
obrázky na skle maľované.
Slovácke ľúbivé piesne
od srdca k srdcu sú darované.

Počuješ, hrá cimbal, má nás v moci,
husle vždy zneli do tichých nocí.
Učarili tiahle piesne, verbunky ohnivé.
Pozri, tancujú devuchy spanilé.

Rok čo rok sa každá búda chvela,
keď slovácka muzika pekne znela.
Zvuk slákov sa aj dnes do okien opiera,
ruka sa k vinšu mimovoľne vystiera.

Zo srdca želáme nášmu oslávencovi
nech sa mu ako doteraz stále darí.
Moravský Slováč je básnik života
tak pravdivo aj Ján Herben vraví:

„Bidy je často jako kvítí,
ale na tváři stálý úsměv
a na rtech vtip a písnička svítí.“

BIBLIO-, AUDIO- A VIDEOTÉKA

Od 1. ledna 2000 zahajuje svoji činnost biblio-, audio- a videotéka Krúžku. Má sloužit vzdělávání krúžkařů nejen o Slovácku, ale i všestranně o tradičním lidovém umění vůbec. Její zatím nepočtené fondy jsou uloženy ve skladu v Kulturním domu na Charbulově. Přehled o tom, co všechno je v ní k dispozici, je v příloze dnešního Krúžkozoru, kde je též výpůjční řád. Na stránkách Krúžkozoru budeme rovněž informovat o novinkách, které budou do ní postupně zařazovány. Značná část fondů byla věnována jednotlivými krúžkaři a doufáme, že tomu bude tak i nadále. Vypůjčovat si z ní lze po dohodě s knihovníkem.

Jan Miroslav Krist
vrchní archivář a výpomocný knihovník

JUBILEUM KRÚŽKOZORU

Na dnešním Krúžkozoru se hrdě skví **50**. Ano, je to už padesáté číslo a proto jakási příležitost k malému zamyšlení. Vzal jsem tedy do rukou vše, co dosud pod hlavičkou našeho občasníku vyšlo, prolistoval to a občas i něco přečetl.

Po technické stránce Krúžkozor od svých začátků pokročil. Začínali jsme v květnu 1988 skromně na cyklostilu, pak jsme se zmohli na natištění dokonce dvoubarevné obálky, ale ostatní bylo dále cyklostilováno. Poté byla další tištěná, vlastně xeroxovaná stálá titulní strana, obsah i nadále cyklostilovaný. Až se Václav Štěpánek, tehdejší redaktor, dostal k počítači a od té chvíle (března 1995) má Krúžkozor v podstatě dnešní podobu, v níž se občas objeví i fotografie nebo kresba.

Méně pokročilý je obsah. Svůj základní úkol sice plní: informovat o nejbližších plánech a uskutečněných akcích krúžku, zásadních okamžicích

jeho života (valné hromady, volby stárků, významná představení ap.), životních jubileích členů, bratrských krúžcích. Jsou mezi námi psavci, kteří dovedou barvitě popsat své zážitky z cizo- nebo tuzemských zájezdů a vystoupení nebo zákulisí krúžkařských akcí. Díky za to! Ale v našich stanovách stojí, že účelem spolku je m. j. „činně se zúčastniti při projevech slovácké lidové kultury, pěstovati, udržovati a prohlubovati osobitost slováckého lidu“. Pro Krúžkozor z toho plyne, že by se měl více věnovat samotnému Slovácku, jeho národopisu a folkloru, jeho historii a zajímavostem i problémům současným. V počátcích vydávání Krúžkozoru takové pokusy byly, ale zapadly. Ale např. rubrika Z receptáře našich babiček je možná prvním příslibem, že se situace změní. Zcela chybí aspoň glosování folklorního života Brna, o diskusi a kritice či sebekritice vlastní činnosti Krúžku ani nemluvě. Věřím, že potencionální autoři mezi námi jsou, jen si občas pro občasník udělat čas!

J. M. Krist

Titulní stránka 1. čísla Krúžkozoru z roku 1988 ještě na velmi nekvalitním papíře

ZA FRANTIŠKEM HASILEM-ŇANCKEM

Jak jsme oznámili ve 49. čísle Krůžkozoru, 17. října 1999 zemřel František Hasil, řečený Ňancek, čestný a nejstarší žijící aktivní člen Krůžku. Narodil se 4. 11. 1907 v Tvrdonicích. Po celý život pracoval u státních drah, kde začínal od píky po maturitě jako celní deklarant na Slovensku a vypracoval se ve znamenitého odborníka v železničních investicích. Byl dokonce několik měsíců náměstkem ministra dopravy, ale velmi brzy s touto funkcí skončil, protože odmítl splnit politické požadavky s tím spojené - vstoupit do některé ze stran tehdejší Národní fronty.

O jeho působení v Krůžku, na jehož besedy pravidelně dojížděl z Břeclavi až do jara letošního roku, a vztahu k folkoru je více řečeno níže. V zápisech ze zasedání výboru jsem našel údaj, že se stal řádným členem Krůžku 19. 2. 1941 s členským číslem 168, ale není vyloučeno, že navštěvoval krůžkové besedy mnohem dříve. On sám uváděl, že k nám přišel roku 1939. V každém případě vystupoval na slavných Slováckých akademiích doby válečné i v prvých letech poválečných, zúčastnil se představení Krůžku pro presidenta E. Beneše na zámku v Náměšti r. 1946.

Fotografie Františka Hasila Ňancka z roku 1929

Musíme si položit otázku, proč právě jeho památce věnujeme tolik pozornosti. Není to jen proto, že byl věkově i „služebně“ nejstarším aktivním krůžkařem, ale především proto, že byl - můžeme-li to tak říci - prototypem krůžkaře. Byl živým dokladem toho, jak Krůžek uměl a doufám, že dodnes umí uvědomovat a vychovávat k lásce k lidovému umění především Slovácka, ale nejen jeho. Jednou mi dlouze vyprávěl, jak právě v Krůžku objevil a zamiloval si písně a tance ostatních regionů Slovácka a jak ho to přivedlo k zájmu o lidovou píseň, hudbu a tanec vůbec. A jeho vztah k lidovému umění byl ještě širší, rozsáhlá sbírka malované keramiky moravské, slovenské i české, kterou nashromáždil, je dnes uložena v Masarykově muzeu v Hodoníně.

Obdivuhodný byl jeho vztah i k tomu, čím život končí. Scénář svého pohřbu si připravil a projednal s některými aktéry několik let předem. Také si přál, abychom podle tradičního zvyku „zaléli oči“ (a zanechal za tím účelem i finanční hotovost) za ním písničkou, tancem a muzikou, abychom na něho vzpomínali právě jimi, což jsme na besedě 17. listopadu 1999 za účasti jeho dcery, paní Aleny Michutové, učinili. A při písničkách, tanci a muzice budeme na něho vzpomínat stále.

J. M. Krist

Projev Františka Kašníka na pohřbu dne 19. 10. 1999:

Zarmoucená rodino, vážení smuteční hosté, milí kamarádi!

Přišli jsme se dnes rozloučit se svéráznou a výraznou postavou nejen Slováckého krůžku v Brně, ale celého Slovácka - s kamarádem Franckem Hasilem, rodákem z podlužáckých Tvrdonic. Každý, kdo s ním přišel do styku, zapamatoval si tuto pružnou postavu šohaja, vždy oblečeného v ratyňáku, jak ho vidíme tam na obrázku, šohaja, jenž v národopisném světě byl více znám pod svou přezdívkou „Ňancek“. „Pacholčení“, jak se u nás říká životu mladé chasy, prožil na Podluží, a když odešel za prací na Slovensko, vždy přijížděl domů na tradiční zvyky našeho lidu - na hody, na bál či na fašank.

V roce 1939 přišel služebně do Brna a hned se stal výraznou postavou chasy Slováckého krůžku, pevného jádra jeho zpěvacké a taneční činnosti. Ve svých vzpomínkách napsal, že do Krůžku přišel jako obyčejný Podlužák, ale tam prostřednictvím svých kamarádů poznal i ostatní oblasti Slovácka, do nichž zajížděl na tradiční slavnosti a zamiloval si jejich písničky, tance, zvyky a obyčeje, pochopil jejich krásu a velebnost, takže Krůžek z něho - obyčejného Podlužáka - udělal věrného a uvědomělého příslušníka celého Slovácka. Např. v Kyjově dodnes vzpomínají na dva šohaje v červenicách, kteří nechyběli na žádném Slováckém roku. Jedním z nich byl právě Ňancek, tím druhým Oldřich Kůřečka, který už také není mezi námi.

Ňancek byl věrným synem svého rodného Slovácka, ctil a vážil si jeho písniček, tanců, zvyků a obyčejů, byl vytrvalým a neúprosným zastáncem

jejich původnosti a starobylosti a neuznával jejich různé módní změny a úpravy, které podle jeho názoru tento nesmírně vzácný a cenný kulturní poklad našeho lidu znevažovaly a znehodnocovaly. Ve veliké úctě měl kroj, který považoval za čestný a demokratický odznak příslušnosti k rodnému kraji. Sám při všech významnějších příležitostech v kroji vždy chodil až do konce svého života. Ještě ve svých 85ti letech byl v kroji na báli Slováckého krúžku!

Za dlouhou dobu svého aktivního působení v národopisném dění z něho mnoho poznal, takže mnozí, kteří o Slovácku psali, věděli, že od něho se doví mnoho zajímavého a poučného ze života našeho lidu. V posledních letech vytvořil spolu s dalšími kamarády stejného smýšlení volné sdružení „Staromilci“, které se při různých příležitostech občas schází.

Milý kamaráde náš, „hetmane Staromilců“, jednu na svět a podruhé z něho praví věčně platná moudrost našeho lidu, která se opět naplnila, tentokrát u Tebe. A mně připadl smutný úkol, abych se s Tebou rozloučil za celý ten široký okruh kamarádů na celém Slovácku.

Milý Ňancku, loučím se s Tebou za všechny zpěváky, tanečníky a verbíře Slovácka, kterým jsi tolik radostí a veselí poskytoval, za všechny cimbalisty, píščeláky a basisty, kteří Ti rádi hrávali, za všechny tanečnice, s nimiž jsi tolik čížem protancoval. Život jde dál, dál budou v našem kraji hody, bály i fašanky, dál budou žít kroje, písničky, Jízdy králů i ostatní projevy svérázné kultury našeho lidu, i když na nich nebude ten rázovitý Podužák v ratyňáku. Ale budeme tam my, Tvoji kamarádi a Staromilci, a vždy budeme na Tebe vzpomínat. Ne, nebudeme plakat, nebudeme truchlit - to vínečko červené aj bílé, ty písničky veselé aj táhlé, to budou, milý Ňancku, vždy naše vzpomínky na Tebe. Věříme, že ten jižní cíp krásné země moravské, jak jsi Slovácko pojmenoval, Ti dopřeje klidný, věčný odpočinek.

Ňancku, buď sbohem...

Projev Jana Miroslava Krista na pohřbu 19. 10. 1999:

Zarmoucená rodino, vážení smuteční hosté!

Připadl mi těžký úkol rozloučit se jménem Slováckého krúžku v Brně s jeho čestným členem, donedávna nejstarším a vlastně až do letošního roku stále aktivním, přítelem Františkem Hasilem-Ňanckem. Loučím se s ním i jménem širší krúžkařské rodiny, protože do ní vstoupil před lety na Slovensku, kam přišel před válkou jako železničářský elév, a které musel, jako tolik jiných Čechů a Moravanů, v roce 1939 opustit. Zda ho tehdy do bratislavského Slováckého krúžku přivedla náhoda nebo stesk po podlužácké písničce, to mi už František při našich posezeních a svém vzpomínání neřekl. Ale po svém příchodu do Brna věděl co a kde má hledat a stal se členem našeho krúžku na dlouhých šedesát let. Dvakrát tu stárkoval, jednou za války a jednou těsně po ní. Byl

přítom už poněkud mimo obvyklý stárkovský věk, ale po uzavření českých vysokých škol nacisty ustal příliv mladých lidí ze Slovácka do Brna, a komu jinému tehdy mohl Krůžek světit tuto obtížnou nejen organizátorskou roli, než stále agilnímu Ňanckovi?

Veliká vitalita, nápaditost, otevřenost a kamarádství, tak jsme Františka znali v Krůžku. Dovedl pochválit, když se něco povedlo, a dovedl také velmi důrazně vyjádřit, když se mu něco nelíbilo, ale takovým způsobem, že si nevzpomínám, že by se to stalo důvodem k nepřátelství. Dovedl přiložit ruku k dílu, také byl několikrát členem výboru Krůžku. Srdcem byl romantik, ale dovedl uvažovat i velmi realisticky. Víím, že se mu v posledních letech v Krůžku leccos nelíbilo, co však vyplývá ze současné společenské situace a mentality dnešní mládeže, a k tomu mi sám řekl: víím, že to ináč nejde, taková je doba. Ostatně o jeho věcném přístupu k životu svědčí i skutečnost, že si pořad tohoto svého pohřbu naplánoval a projednal s rodinou a vedením Krůžku již před lety. A při mém posledním setkání s ním ve valtické nemocnici vyjádřil přání, abychom jeho památce věnovali celou krůžkařskou besedu.

Milý Františku, bude to 17. listopadu, na první besedě po Tvých nedožitých dvaadevadesátinách. A budeme na Tebe vzpomínat nejen na ní, ale stále, protože nám budeš velice chybět.

IN MEMORIAM JOSEFA KREJČÍKA

7. listopadu by se dožil devadesáti let dlouholetý hospodář a v létech 1978-1983 i starosta Krůžku Josef Krejčík. Nepocházel ze Slovácka, narodil se v Židenicích a do Krůžku ho přivedl dr. František Hejný, který bydlel v Komárově nedaleko jeho domku. Jako textiláka (byl vzorkař) Jožku Krejčíka zajímal kroj a to ho snad přivedlo i k funkci hospodáře Krůžku, do jehož kompetence patřovalo opatrování a správa krojů. A o kroje se se svou manželkou Marií obětavě staral, doplňoval je i opravoval.

Poznal jsem ho blíže vlastně až po r. 1972, po svém trvalém přestěhování do Brna. To už byl důchodce a práci v Krůžku se věnoval velmi intenzivně. Kromě toho si postavil vlastní ruční stav a na něm tkal např. i horňácké činovatě, také vyšival. Stav měl v chatičce na zahradě v Nových Moravanech, kde se ženou trávili v osmdesátých letech vždy celé léto. Na stará kolena se mu podařilo podívat i do světa - za dcerou, která emigrovala do Austrálie, byli Krejčíkovi dvakrát. Pamatuji, jak mi ukazoval fotografie z jedněch Vánoc, které tam prožili - za vánoční stromek jim posloužil živý kaktus, který zdobil oblečen v krátkých kalhotách a tričku.

Za jeho starostování byl vytvořen a na scéně Reduty uveden úspěšný pořad Slovácký krůžek zpívá, hraje a tančí, uskutečněny slavnostní besedy k

životním jubileím Zdenky Jelínkové, Luboše a Dušana Holých, které obě byly spojeny se setkáním starých krůžkařů, oba krůžkové soubory poprvé natáčely v televizi. Počátkem osmdesátých let byly určité potíže s existencí krůžkové muziky, ale podařilo se je vyřešit a rok 75. výročí Krůžku - poslední rok jeho starostování - byl zvláště úspěšný. Ale i po svém odchodu z funkce (v 74 letech) do Krůžku se svou ženou docházel a živě se zajímal o všechno dění.

Zemřel na zákeřnou nemoc tři týdny před nedožitými sedmasedmdesátinami, 17. 10. 1986. Vzpomínáme na něho!

JMK

V arcibiskupských sklepech zněly moravské písničky

„Ej, už mně dali v městě Kroměříži svatojánské šaty šít ...“ tak zpívají chlapi ve verbuňku „Ja vy moji rodičové.“ Tentokrát se mužský sbor našeho krůžku rozhodl podívat se této písničky na kloub po svém, návštěvou arcibiskupských sklepů v Kroměříži.

Arcibiskupské sklepy, založené léta páně 1260, se klikatí pod pravým a prostředním křídlem kroměřížského zámku a dýchají na své návštěvníky nejen atmosférou dávných časů, ale také vůněmi vynikajících mešních archivních vín. Protože v okolí Kroměříže nejsou vinohrady, nejedná se o klasický vinný sklep na výrobu vín, ale o sklep, v kterém jsou nakoupená vína školena a archivována. Proto zde nenajdeme žádný vinařský lis, či podobné zařízení. Zato však návštěvník uvidí starobylé dubové sudy dodnes sloužící k zrání vín, z nichž jsou mnohé naplněny až 4 000 litry vína. Uloženy v sudech zrají vína několik let, aby mohla být na sklepmistrův příkaz naláhována a po získání láhvvé zralosti expedována. Přitom nejmladší vína, připravená v těchto sklepech k prodeji, mají stáří 5 let a desetiletý archiv není žádnou výjimkou. V arcibiskupských sklepech nalezneme pouze vína mešní. Že tato vína jsou pro organizmus člověka v rozumné míře zdravá, není třeba zdůrazňovat. Mešní vína jsou vína zpracovávaná podle vatikánské normy, která zakazuje kromě nepoctivých metod pančování vín také přislažování vín řepným cukrem, používání chemických úprav a chemických konzervačních prostředků vyjma konzervace plynným kyslíčnickem siřičitým v povolených dávkách.

Snad proto si pánové zpěváci dopřávali onoho lahodného moku sice s mírou, ale plnými doušky. Nebyl by to mužský sbor, aby se při takové činnosti obešel bez „pěkné písničky“, a tak se z podzemí zámku ozýval mužský sborový zpěv do pozdních nočních hodin. Účastníci opět poznali, že skloubí-li se kulinářské požitky s dobrou náladou a radostí ze zpěvu, neodvážlí se ze sklepa opice, ale trvalý zážitek, pro který je dobře sejít se zas a znova .

- Mirek -

MEZI PALETOU A PÍSNÍ

Tak zní titul připravované knížky o malíři Antoši Frolkovi (1877 – 1935) a jeho rodině dle vyprávění staršího z jeho dvou synů MUDr. Antoše Frolky (1910 – 1986). Předčasné úmrtí mu zabránilo, aby práci dokončil, a tak se - na jeho přání- ujal úkolu osobní přítel Dr. Dušan Holý se svou ženou Ludmilou.

Po několika letech usilovné práce (byl pořízen soupis malířova díla včetně přehledu jeho života v datech, materiál byl utříděn a rozčleněn do šesti kapitol, v doslovu se Dr. D. Holý vrací k osobě MUDr. Frolky i k tomu, jak kniha vznikala) se manželům Holým podařilo připravit dílo k vydání.

Nejvhodnějším termínem je blížící se rok 2000, kdy uplyne 65 roků od úmrtí malíře a navíc je to rok nedožitých 90. narozenin MUDr. Frolky.

Knih v rozsahu cca 500 stran obsahuje řadu barevných i černobílých reprodukcí, několik notových příloh a také zajímavé dokumenty z malířova života. MUDr. Frolka od samého začátku příprav měl na mysli monografii a práce v konečném výsledku monografií skutečně je, i když ne umělecko-historickou nebo národopisnou. Největším přínosem a hodnotou díla je zachycení ústřední postavy malíře spolu s celým rodinným zázemím i prostředím na moravském Slovácku, jež ho obklopovaly.

Nechybí zde ale ani stanoviska umělecko-historická, představovaná zejména dobovými črtami a kritikami. Zcela nezastupitelné a nenahraditelné jsou postoje, které k nim zaujímal sám malíř a jeho syn. Podněcují k novému hodnocení. Práce umožňuje také lepší poznání života lidu a jeho umění na Slovácku i jinde a zároveň je dobovým svědectvím o bohatosti vztahů na moravsko-slovenském pomezí. Při přípravě knihy pro vydání věnovali redaktoři velkou pozornost tomu, aby vzpomínky byly v souladu s dobovými dokumenty a reáliemi, aby bylo vše podáno s dostatečným nadhledem, v uceleném tvaru a aby z rukopisných náčrtů MUDr. Frolky zůstalo vše podstatné.

Tak jako všechna nekomerční kultura v dnešní době, naráží i realizace tohoto projektu na nedostatek financí. Jelikož redaktoři nenašli nakladatele, který by byl ochoten do vydání knihy vložit vlastní prostředky, ujal se po dohodě s Dr. Holým úkolu jejich obstarání několik nadšenců z našeho Slováckého krúžku s tím, že by krúžek jako občanské sdružení realizaci projektu zastřešil.

Předpokládané náklady se pohybují kolem 350 000 Kč při 2000 výtiscích. Maloobchodní cena knihy by neměla překročit Kč 400. Jako volná příloha, která bude prodávána samostatně, vyjde ke knize MC a CD "Vítězný čas" (z hudebního odkazu MUDr. A. Frolky).

Ve svém úsilí o zajištění finančních prostředků na vydání knihy hledají aktivisté

podporu především v obcích nerozlučně spjatých se životem a dílem A. Frolky, jakož i u ekonomických subjektů z regionu. Zažádáno bylo také o finanční dotaci (grant) od Open Society Fund. Vítány jsou samozřejmě jakékoliv finanční příspěvky, významnou podporou projektu by bylo i zakoupení knihy, resp. vyplnění a vrácení předběžného objednacího listku.

Jsmes přesvědčeni, že kniha o malíři Antoši Frolkovi bude cenným dobovým dokumentem, který by neměl chybět v knihovně žádného, kdo má hlubší vztah k moravskému Slovácku a jeho lidu.

-MH-

PŘEDBĚŽNÁ OBJEDNÁVKA

Mám zájem o připravovanou publikaci MEZI PALETOU A PÍSNÍ a předběžně objednávám:

počet kusů

adresa objednatele:

podpis:

Vydavatel knihy zašle všem objednatelům těsně před vydáním (červen r. 2000) závazné objednávky.

“V Kněždubě na rohu”

Pod tímto názvem se dne 19. 11. 1999 uskutečnil v Kněždubě benefiční koncert na podporu vydání knihy o malíři Antoši Frolkovi. Pořadatelem byl obecní úřad v Kněždubě ve spolupráci s OÚ v Tasově, Tvarožné Lhotě, Hroznové Lhotě, Kozojídkách a Žeravinách. Účelem koncertu bylo seznámit občany v regionu a také všechny potenciální sponzory s připravovaným projektem vydání zmíněné knížky a zároveň získat určité finanční prostředky na jeho realizaci. V plně zaplněné kněždubské sokolovně zazpívali mužský a ženský sbor z Kněždubu, mužský sbor z Kozojídek, ženský sbor z Hroznové Lhoty doprovázený místní hudeckou muzikou, mužský sbor z Kyjova, zahrály cimbálové muziky Danaj ze Strážnice, Jury Petru z Kyjova a Mirka Minkse z Velké nad Veličkou. Zazněly zde krásné písně z Kněždubu a okolí, ze Strážnice, ale i z Hornácka, které Antoš Frolka tolik miloval. Velkým zážitkem byly “frolkovské” písně v podání mužského sboru z Kyjova, kde cimbálová muzika Jury Petru v duchu otcova odkazu pokračuje ve způsobu interpretace lidové hudby tak, jak ji cítil MUDr. Antoš Frolka.

O vzniku připravované knihy informovali diváky její redaktoři manželé Holí,

slovem pořad uváděl Břetislav Rychlík, režii měl Jaromír Nečas. Po skončení programu následovala beseda u cimbálu, kde si mnozí návštěvníci společně s účinkujícími s chutí zazpívali a zatancovali.

Všichni účinkující včetně autorů programu a technických služeb se zřekli svých honorářů ve prospěch realizace projektu, za což jim patří velký dík a uznání. Hudebnímu večeru předcházela odpoledne pietní vzpomínka na "Slováckém slavně" (hřbitov u kostela, kde jsou pochováni slavní kněždubští rodáci Joža a Franta Uprkové a Antoš Frolka) za účasti místního faráře P. Ladislava Šedivého, která dala celé akci důležitý duchovní rozměr. Jako hluboce věřící si to jistě malíř a jeho rodina zasloužili.

Za organizátory večera mohou říci, že se celá akce vydařila, a to nejen po stránce umělecké, ale i po stránce finanční. Vybraných Kč 27 000 dává společně s několika již příslibenými sponzorskými dary dobrý základ v úsilí o zajištění potřebné finanční částky. V tomto směru jsme však teprve na samém začátku a čeká nás ještě mnoho práce. Jsme přesvědčeni, že se nakonec najde dostatek štedrých dárců, díky jejichž podpoře se podaří projekt dovést do úspěšného konce. Osobnost malíře Antoše Frolky by si to jistě zasloužila...

Už máte vypálené?

Sešel se rok s rokem a opět oprášíme postavičku, která provází krůžkové košty slivovice. V tom příštím jubilejním roce se bude konat už v únoru. Pamatujte na nás, protože "vzorků není nikdy dost"!

Běž a vyříd' mojej, že ně nějak zdřeveňaly nohy ...

Z receptáře našich babiček

Do dnešního receptáře jsme pro Vás připravili skutečné skvosty. Jsou jimi recepty z kuchařky staré téměř 100 let (vydána v roce 1902). Pro zajímavost je přetiskujeme doslovně v jazyce, který byl na začátku století živý.

Kuchařku nám zapůjčila paní Gelová. Opatruje jí po své prababičce, která ji dostala jako svatební dar.

Recepty můžete vyzkoušet třeba ještě v období Vánoc.

Vanilkové hubinky

Utluc 1/4 kila cukru s kouskem vanilky, prosej ho na mísu, vraz do něho 3 bílky a tří to tak dlouho, až to zbělí; přidej k tomu lžičci citronové šťávy, tak to lépe zbělí; pak namaž teplý plech voskem, dělej na něm malé kulaté hromádečky jako lískový ořech, posyp je prosátým cukrem, zbytečný cukr sesyp dolů a nech je na vlažném místě asi půl hodiny schnout; potom obrat' plech hubinkami dolů a drž je chvílku nad horkou plotnou, pak teprv je nech v horké troubě spěšně do žemlova upéci; tak pěkně vyskočí a povrchu se nerozpukají, ale jsou hezky hladounké; potom je sejmi s plechu, nech je vystydnout a schovej je do suchého místa. Může se jich upotřebit k vínu nebo k jiným věcem.

Skořicové pokroutky

14 dekagr. tlučeného cukru, jedno vejce a jeden žloutek míchej v hmku půl hodiny, potom k tomu přidej kávovou lžičku tlučené skořice, s půl citronu nakrájenou kůru a 14 dekagr. mouky; načež potří plech voskem, sázej naň z těsta malé hromádky, poklad' je na dlouho krájenými mandlemi, posyp hrubě tlučeným cukrem a nech je zvolna péci. V suchém místě nechají se dlouho udržet.

Redakce Krůžkozoru přeje všem čtenářům

**hodně pohody
pevné zdraví
a mnoho krásných písniček**

v nadcházejícím roce 2000

Kružkozor - vydává Slovácký krúžek v Brně. Vychází zpravidla čtyřikrát ročně.

Odpovědný redaktor a grafická úprava Ing. Jiří Raštica.

Příspěvky zasílejte na adresu Slovácký krúžek v Brně, P. O. Box 713, 663 13, Brno nebo je
předejte členům výboru. Náklad 150 výtisků.
